

Strabbe: Jeg tilligemed en anden æret Landsstingsmand have tilladt os at stille et Endringsforslag til § 14, en Tilføining om, at denne Paragraph ogsaa skal gjælde Expropriationen af Grunde, der tilhøre Statens Skibsværfter. Dette Forslag er egentlig foranlediget ved et lignende Forslag fra Marineministeren i det forrige Landssting. Det var vistnok fornemmelig fremkaldt ved, at der i Loven var optaget en ny Paragraph, der bemyndigede Regjeringen til at udvide Loven ogsaa til Anlæg af Cloaker; men Marineministeren udtalte sig dog i Almindelighed om, at det var af Vigtighed for Marinen, at der ingen Expropriationsret i det Hele taget blev gjort gjældende for dens Værker, og, da et lignende Forbehold er taget for Landmilitæretatens Vedkommende, saa antager jeg heller ikke, at der kan være Noget imod, at en lignende Bestemmelse tages for Statens Skibsværfters Vedkommende. — Den nye § 15, som vi have tilladt os at foreslaae, og som gaaer ud paa at bemyndige Regjeringen til at udvide Expropriationsloven ogsaa til Anlæg af Cloakindretninger, er ordlydende den samme, som med stor Majoritet blev vedtagen af det tidligere Folkething og senere ogsaa af Landsstinget. Den ærede Indenrigsministers Indvendinger vare ikke saameget rettede imod Paragraphens Indhold som imod den Plan til Udførelsen af Gas-, Vand- og Cloakanlæg, der var udarbejdet af sagkundige Mænd, forsaavidt Planen omhandler Gjennemførelsen af et nyt Cloaksystem i Kjøbenhavn. Da der her ikke er, som jeg under Sagens 1ste Behandling tillod mig at udtale, ikke kan være Spørgsmaal om, at enten denne eller nogensomhelst anden Plan skal udføres, saa forekommer det mig, at enhver Betænkellighed ved at stemme for Paragraphen maa bortfalde. Den ærede Indenrigsminister yttrede vel, at der nu ikke kunde være Spørgsmaal om at faae Planen udført i denne Sommer, eller at der kunde blive taget en Bestemmelse, der kunde foranledige, at den kunde blive udført til næste Foraar, og at det derfor var rigtigst, at en videre Bestemmelse derom udsattes indtil næste Rigsdagsmøde i October Maaned d. N.; men Muligheden af, at Rigs-

dagen, paa Grund af uforudseelige Hindringer, ikke skulde kunne træde sammen til October, forekommer mig under nuværende Omstændigheder at gøre det nødvendigt, at man bemyndiger Regjeringen til at udvide Loven ogsaa til Cloakindretninger. Jeg gjentager, at det ikke er Meningen, at Regjeringen skal bindes til at meddele sit Samtykke til Udførelsen af en bestemt Plan; men ved denne Bemyndigelse, hvorved Gjennemførelsen af hvilken som helst Plan kan sættes i værk, vil man kunne sætte Communalbestyrelsen istand til, naar den blev enig med Regjeringen om en saadan Plan, at udføre den, selv om Rigsdagen ikke er samlet, og det forekommer mig, at det er Noget, man skylder Kjøbenhavns Befolkning, at man ikke standser Sagen nu paa en Tid, der kunde være faretruende for Indvaanernes Liv og Sundhed.

Da jeg engang har Ordet, skal jeg tillade mig at imødegaae nogle Bemærkninger af den ærede Indenrigsminister, hvis Iffenaarværelse idag jeg maa beklage, og af hvilke Bemærkninger jeg seer, at han har misforstaaet nogle af mine Uttringer under Sagens første Behandling. Han sagde nemlig, at han ikke troer det rimeligt, saaledes som udtalt af mig, at Kjøbenhavns Befolkning har nogen Begjerslighed efter, at denne Indretning skal komme istand. Det har jeg aldrig sagt; jeg har yttret, at Kjøbenhavns Indvaanere, efter min Formening, havde et uafviseligt Krav paa, at der for Sundhedstilstanden her i Staden gjordes Alt, hvad der kunde gøres, og at enhver Foranstaltning i denne Retning var nødvendig. Den høitærede Indenrigsminister har ogsaa yttret, at, naar jeg meente, at den nuværende Choleraepidemie især var fremkommen ved den mangelfulde Indreining af Latrinvæsenet, saa var det maastee snarere de gængse Østenvinde, som havde bragt Choleraen hertil. Jeg har ikke sagt og ikke fornuftigviis kunnet sige, at det var de mangelfulde Cloakindretninger, som havde bidraget til, at Choleraen havde udbredt sig; jeg har kun sagt, at de stinkende Latriner, de stinkende Rendestene, det stinkende Vand i Canaler og Statsgrave bidrage til at give enhver udbrydende Epidemie fornyet Næring, og dette troer jeg at kunne sige med god